

Sygn. akt VIII Ca 334/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 sierpnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jadwiga Siedlaczek (spr.)
Sędziowie:	SSO Małgorzata Kończal SSO Włodzimierz Jasiński
Protokolant:	sekr. sądowy Natalia Wilk

po rozpoznaniu w dniu 21 sierpnia 2013 r. w Toruniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. G.**

przeciwko **małoletniej L. J. działającej przez matkę M. J.**

o obniżenie alimentów

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Grudziądzu

z dnia 21 marca 2013 r.

sygn. akt III RC 950/12

oddala apelację.

Sygn. akt VIII Ca 334/13

UZASADNIENIE

Powód M. G. w dniu 18.12.2012 roku wystąpił do Sądu Rejonowego w Grudziądzu z pozwem o obniżenie alimentów na rzecz małoletniej córki L. J. z kwoty 300,-zł miesięcznie ustalonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 29.12.2010 roku do kwoty 150,-zł miesięcznie. Wyrokiem z dnia 21 marca 2013r. Sąd Rejonowy w Grudziądzu: oddalił powództwo (pkt.1), kosztami sądowymi obciążył Skarb Państwa (pkt.2).

Sąd Rejonowy ustalił, że: wyrokiem Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 29.12.2010 r. sygn. akt III RC 707/10 zostało ustalone ojcostwo występującego wówczas w roli pozwanego M. G. wobec małol. L. J. córki M. J.. Został

także ustalony obowiązek alimentacyjny M. G. wobec córki w kwocie 300 zł miesięcznie. Wyrok uprawomocnił się 20.01.2011 r.

W okresie tym powód (występujący wówczas w charakterze pozwanego) pracował na stanowisku robotniczym w firmie (...) w miejscowości O. k. G. jako zbijacz palet na pełen etat i zarabiał najniższą krajową płacę, która wynosiła 984 zł miesięcznie netto. Dojazd do pracy kosztował go wówczas 170 zł. miesięcznie, nie posiadał dzieci z innych związków na utrzymaniu. Z dzieckiem nie utrzymywał kontaktów do czasu wyroku ustalającego ojcostwo uzasadniając to wątpliwościami co do swojego ojcostwa, przy czym nie negował, iż strony łączył związek konkubencki i plany małżeńskie oraz równocześnie nie podnosił, iż partnerka spotykała się z innymi mężczyznami.

Matka małoletniej - M. J., z zawodu technik rolnik, w okresie rozpoznawania poprzedniej sprawy nie pracowała zawodowo i opiekowała się dzieckiem po porodzie. Nie nabyła prawa do urlopu macierzyńskiego, gdyż wcześniej pracowała krótko na czas określony w 2009 r. jako referent w Urzędzie Gminy. M. J. w okresie poprzedniej sprawy zamieszkiwała z dzieckiem przy swoich rodzicach, przy czym jedynie ojciec wówczas pracował, matka zaś pozostawała na utrzymaniu męża. Rodzice M. J. nie posiadali gospodarstwa rolnego i zamieszkiwali w budynkach popegeerowskich w małej wsi W. k. L. w gm. Ł..

Małoletnia w okresie poprzedniego wyrokowania była dzieckiem niespełna 4-miesięcznym a jej potrzeby, jako niemowlęcia należały do standardowych.

Obecnie powód M. G. nadal pracuje w firmie (...) w miejscowości O. k. G. jako zbijacz palet, jednakże od dnia 1 stycznia 2013 r. w wymiarze 1/2 etatu. Powodem zmiany warunków pracy i płacy były zdaniem powoda redukcje w zatrudnieniu ze strony pracodawcy. Obecnie powód zarabia brutto 800 zł tj. netto 577,19 zł. miesięcznie w systemie 20-godzinnego tygodnia pracy i twierdzi, że szuka pracy na pełen etat. M. G. z zawodu jest mechanizatorem rolnictwa i nie ma żadnych przeciwwskazań do innej pracy. Powód nadal mieszka z rodzicami z którymi dzieli się opłatami eksploatacyjnymi. Rodzice powoda mają siedlisko gospodarstwa rolnego o pow. 0,29 ha w miejscowości B. k. K. pow. I.. Powód partycypuje w opłatach w 1/3 części, które wynoszą ogółem : zakup węgla na sezon grzewczy 1320 zł tj. miesięcznie 110 zł, za wywóz nieczystości 52 zł. co drugi miesiąc, za energię elektryczną 98 zł miesięcznie , za gaz 55 zł miesięcznie, za wodę 20 zł miesięcznie oraz tytułem podatku rolnego i od nieruchomości 13 zł miesięcznie. Ponadto na dojazdy do pracy powód wydaje kwotę 170 zł na bilet miesięczny PKS.

Powód nadal nie posiada dzieci z innych związków i pozostaje kawalerem. Pozwany córki L. J. nie odwiedza i nie utrzymuje z nią innych kontaktów.

Sytuacja ustawowej przedstawicielki małoletniej pozwanej M. J. od poprzedniego wyrokowania nie uległa żadnej zmianie. Nadal nie pracuje zawodowo, podejmuje się jedynie drobnych prac dorywczych, opiekuje się dzieckiem – małol. L. i zamieszkuje nadal z rodzicami w popegeerowskim bloku w W.. Nie ponosi aktualnie kosztów związanych z zamieszkiwaniem, co stanowi wkład jej rodziców w utrzymanie córki i wnuczki.

Sąd Rejonowy wskazał iż w sprawie charakter sporny miała jedynie ocena możliwości zarobkowych i majątkowych powoda w kontekście jego zatrudnienia na 1/2 etatu. Mając na uwadze ustalony stan faktyczny Sąd I instancji uznał iż od czasu ostatniego rozstrzygnięcia w przedmiocie alimentów w grudniu 2010 r., nie nastąpiła żadna istotna zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 k.r.o. Zdaniem Sądu Rejonowego bowiem nie tylko nie zmalały ale minimalnie wzrosły możliwości zarobkowo-majątkowe powoda poprzez podwyżkę najniższej płacy krajowej o ok. 100 zł., a ponadto w istotny sposób nie wzrosły uzasadnione potrzeby powoda. Dla powoda, jako osoby o niskich kwalifikacjach, przyjmowana jest przez Sąd, jako podstawa ustalenia wynagrodzenia najniższa krajowa płaca za pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. W tej sytuacji zmiana zatrudnienia z pełnego etatu na 1/2 etatu w dotychczasowym miejscu pracy nie została przez Sąd I instancji uznana za zasadną i uwzględniona dla dokonywania obliczeń. Powód, jako zdrowy, młody mężczyzna winien w tej sytuacji aktywnie poszukiwać pracy na pełen etat w innym miejscu, a w dotychczasowym nie godzić się na zmianę warunków pracy. Podążając bowiem tokiem myślenia powoda w uproszczeniu: pół etatu – połowa dotychczasowych alimentów; oznaczałaby zasadność uchylecia obowiązku alimentacyjnego w całości w przypadku utraty pracy. Taki tok rozumowania jest zdaniem Sądu Rejonowego

całkowicie nie do przyjęcia. W ocenie Sądu nie nastąpiła także istotna zmiana stosunków po stronie pozwanej. Matka małoletniej pozwanej L. M. J. jest nadal, bez swojej winy osobą bezrobotną zajmuje się córką, pozostaje bez prawa do zasiłku z PUP i do czasu znalezienia nowego stałego zatrudnienia może liczyć jedynie na nisko płatne prace dorywcze, które podejmuje. Małoletnia L. J. jest wprawdzie dzieckiem zdrowym, lecz do września 2013 r. nie kwalifikuje się jeszcze do przedszkola. Po tej dacie mogłaby hipotetycznie być dowożona do przedszkola w Ł., co umożliwiłoby jej matce na powrót do pracy, jednak pod warunkiem korelacji czasu i miejsca pracy matki z godzinami pracy przedszkola. Powszechnie wiadomo, że w rejonie Ł. brak jest zakładów pracy i obszar ten dotknięty jest głębokim bezrobociem. Powód w poszukiwaniu pracy nie ma takich ograniczeń i może podjąć jakąkolwiek pracę za najniższą krajową płacę na terenie kraju.

Mając na uwadze powyższe rozważania na mocy art. 138 k.r.o. w związku z art. 135 k.r.o., a contrario, wobec braku istotnej zmiany stosunków po stronie zobowiązanego, jak i po stronie uprawnionej Sąd nie uwzględnił żądania pozwu i nie obniżył alimentów na rzecz małoletniej L. J. w żadnej kwocie, oddalając powództwo w całości. O kosztach sąd rozstrzygnął po myśli art. 98 k.p.c

Apelację od powyższego wyroku złożył powód zaskarżając wyrok w całości i zarzucając mu :

1/błąd w ustaleniach faktycznych sądu przyjętych za podstawę

rozstrzygnięcia polegający na:

- a) uznaniu iż po stronie powoda nie zaszła zmiana stosunków uzasadniająca obniżenie alimentów
- b) zmiana wymiaru czasu pracy nie jest okolicznością świadcząca o zmianie stosunków
- c) uznaniu, że powód nie wykorzystuje swoich możliwości zarobkowych choć poszukuje on pracy
- d) uznanie , że możliwości zarobkowe powoda kształtują się na poziomie najniższej krajowej płacy w pełnym wymiarze
- e) uznanie, że po stronie matki powódki nie zaszła istotna zmiana stosunków podczas gdy pracuje dorywczo i osiąga ok.300, zł miesięcznie oraz pobiera zasiłek rodzinny

2/ naruszenie przepisów postępowania , które mogło mieć wpływ na wynik sprawy tj. art. 233 k.p.c.:

- a) poprzez uznanie, że powód nie poszukuje aktywnie zatrudnienia podczas gdy poszukuje on lepiej płatnej pracy ale bezskutecznie oraz uznanie, że rejon Ł. jest dotknięty głębokim bezrobociem i stwierdzenie, że jest to okoliczność ograniczająca znalezienie zatrudnienia przez matkę pozwanej co czyni ocenę materiału dowodowego przez sąd pierwszej instancji wybiórczą a nie wszechstronną
- b) uznanie, że powód nie powinien godzić się na zatrudnienie w wymiarze 1/2 etatu podczas gdy brak zgody oznaczałby utratę pracy w związku z czym wywód sądu kłóci się z zasadami logicznego rozumowania
- c) pominięcie potrzeb bytowych powoda przy ocenie możliwości zarobkowych.

Wskazując na powyższe zarzuty powód wnosil o :

- zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu.

Matka małoletniej pozwanej wносиła o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja podlegała oddaleniu.

Zarzuty strony skarżącej sprowadziły się w istocie rzeczy do zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, a w konsekwencji do przyjęcia przez Sąd Rejonowy, że możliwości zarobkowe i majątkowe powoda nie uległy zmianie w sposób uzasadniający zmniejszenie świadczenia alimentacyjnego na rzecz mał. pozwanej z kwoty 300 zł do kwoty 150 zł.

W ocenie Sądu Okręgowego dokonane w tym zakresie przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne i określone na ich podstawie prawne konsekwencje były prawidłowe i Sąd Okręgowy przyjmuje je za własne.

Z treści art. 138 kro wynika jasno, iż o zakresie zmiany zobowiązania alimentacyjnego decyduje rzeczywista zmiana sytuacji w obrębie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, jak też i zarobkowych oraz majątkowych możliwości zobowiązanego.

W rozpoznawanej sprawie w ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy słusznie uznał że po stronie powoda w rzeczywistości nie doszło do pogorszenia się jego możliwości zarobkowych i majątkowych przemawiających za potrzebą zmniejszenia obowiązku alimentacyjnego na rzecz mał. córki.

Wyznacznikiem nie może tu być okoliczność, iż powód od 1 stycznia 2013r jest zatrudniony na 1/2 etatu a wcześniej pracował w pełnym wymiarze czasu pracy. Nawet całkowity brak zatrudnienia nie implikuje jeszcze stwierdzenia braku możliwości zarobkowych. Wskutek zmiany angażu faktycznie zmniejszyły się zarobki powoda ale nie jest to jednoznaczne ze zmniejszeniem i to znacznym możliwości zarobkowych. Należy zauważyć iż wskutek zmiany czasu pracy powód pracuje dziennie jedynie 4 godziny co oznacza, że ma czas na podjęcie dodatkowej pracy choćby dorywczej. Czym innym są faktycznie uzyskiwane zarobki a czym innym możliwości zarobkowe. Wydaje się, że powód pojęć tych nie rozróżnia stawiając między nimi znak równości. Pod uwagę należy brać rzeczywiste możliwości zarobkowe obowiązanego, które w wypadku powoda, będącego osobą zdrową, w sile wieku (39 lat), niewątpliwie kształtują się na poziomie pozwalającym mu na uiszczanie miesięcznie na rzecz małoletniej córki tytułem alimentów po 300 zł, Nie do przyjęcia jest aby młody człowiek mający na utrzymaniu dziecko nie wykorzystywał swoich możliwości zarobkowych i ciężar utrzymania dziecka przerzucał w całości na matkę dziecka. Oczywiście poszukiwanie innej pracy czy dodatkowego zatrudnienia będzie się wiązało niewątpliwie z koniecznością włożenia przez powoda większego wysiłku, nie jest to jednak poza granicą możliwości powoda. Jak wynika z zaświadczenia lekarskiego załączonego do apelacji powód jest w trakcie leczenia psychiatrycznego i rozpoznano u niego zaburzenie na podłożu sytuacyjnym co „znacznie obniża zdolność do pracy zarobkowej”. Po pierwsze nie jest to orzeczenie lekarskie stwierdzające niemożność wykonywania pracy a po drugie nie wynika z tego zaświadczenia, że powód pracować nie może. Powód chcąc wykazać swoją aktywność w poszukiwaniu pracy załączył do apelacji na trzech CV pieczęcie z 3 firm z adnotacją „brak pracy” opatrzone datą 9 i 10 kwietnia 2013r W ocenie Sądu Okręgowego adnotacje te świadczą jedynie o tym, że w tych trzech firmach nie ma pracy dla powoda. Jednakże zauważyć należy, że nie są to jedyne firmy w których powód może pracować albowiem w K. i okolicach działają dziesiątki firm. Nadto powód jako kawaler, nie mający żadnych obowiązków może pracować również poza miejscem zamieszkania i to nawet w znacznej odległości. W tej sytuacji Sąd Rejonowy słusznie uznał iż minimalne możliwości zarobkowe powoda to osiągnięcie zarobków w granicach najniższej płacy krajowej. Powód nie wskazywał nawet iż zwracał się do Urzędy Pacy czy dysponuje ofertami pracy dla osób bez kwalifikacji. Na matce małoletniej pozwanej już od kilku lat ciąży całość obowiązków związanych z wychowaniem dziecka. Kwota 300, zł alimentów zasądzona od pozwanego na dziecko niewątpliwie jest niewystarczająca na jego utrzymanie albowiem jest to tylko 10 zł dziennie. Matka dziecka sprawuje osobisty trud wychowania, który jest niewymierny w pieniądzu jak również w sposób finansowy przyczynia się do utrzymania. Powód nie odwiedza bowiem małoletniej, nie interesuje się jej życiem, a na początku 2013r zaczął przysyłać symboliczne alimenty 150, zł (co stanowi 5 zł na dzienne potrzeby dziecka). Obniżenie obowiązku alimentacyjnego do 150, zł skutkowałoby faktycznym, prawie całkowitym zdjęciem odpowiedzialności ojca za dziecko. Powód jest osobą w sile wieku i powinien dołożyć wszelkich sił i starań po to, by móc wspierać swoje dziecko. Postawa powoda jest bierna, skupia się na własnych problemach i niejako nie rozumie kłopotów z jakimi boryka się na co dzień matka pozwanej.

Wobec tego, że powód nie wykazał przesłanek z art. 138 k.r.o. Sąd Okręgowy na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację.